

HRVATSKI

glasnik

XXXII. godina, 41. broj

13. listopada 2022.

cijena 200 Ft

Djeca iz Mlinaraca i Pustare u Šandorici

Križ krajputaš u Semelju

7. stranica

Berbena svečanost u Santovu

6. stranica

14. Međunarodni književni susreti Koljnof

8. i 9. stranica

Bez njih nema

Mnoge zemlje ozbiljno shvaćaju ulaganje u obrazovanje smatrajući kako je kvalitetno obrazovanje temelj napretka društva, temelj za poboljšanje života ljudi i temelj održivog razvoja. Zapravo, budućnost jednog društva ili jedne zemlje u velikoj mjeri ovisi o njemu jer, kako kaže i kineska narodna poslovica: „Ako gladnu čovjeku daješ ribu, nahranit ćeš ga za jedan dan, ali ako ga naučiš loviti, nahranit ćeš ga za cijeli život“. O problemima odgoja i obrazovanja oduvijek se raspravlja, što bi trebalo značiti da su oni svima važni, ali kako su to vrlo sažeti procesi čiji je učinak tek mnogo poslije vidljiv, nekako se gubi interes za njihovo rješavanje. Tijekom cijelog života obrazujemo se na različite načine, ali najintenzivnije to činimo kad se školujemo. Svi mi imamo različita iskustva iz tog razdoblja, nešto smo doživjeli pozitivno, nešto negativno, ali bit je cijelog odgoja i obrazovanja oduvijek usvajanje znanja i savladavanje određenih vještina s kojima se možemo služiti tijekom života, snalaziti se u svijetu, u sredini u kojoj živimo, odnosno prilagoditi se raznim promjenama. Dok smo se školovali, često nismo potpuno shvaćali ono što su nam učitelji ili profesori tumačili. Možda se događalo i to da smo osjećali nepravdu, za svoje neuspjehe okrivljavali učitelje, profesore, a kad bismo se našli u tzv. pravom životu, sjetili bismo se njihovih riječi, savjeta u određenim situacijama, zakonitosti života. Naravno, dok čovjek ne stigne do emocionalne zrelosti, drukčije gleda na upute i savjete svojih učitelja i profesora, a učenje građiva određenih predmeta smatra suvišnim (često se pitamo „Čemu to?“). Po svemu sudeći, današnja je mladež već zrelijia, postigla je prvu fazu emocionalne zrelosti jer je shvatila koliko joj je važno obrazovanje, koja je uloga učitelja i profesora u procesu obrazovanja, da njihova budućnost ovisi i o njima jer su sami stali uz svoje učitelje i profesore zato što oni sami žele kvalitetno obrazovanje. Možda je to najveća pohvala i priznanje za jednog učitelja ili profesora i dokaz da nije bio uzaludan njegov posao jer unatoč mnogim teškoćama učenja, mladi su shvatili da bez kvalitetnih učitelja i profesora nema kvalitetna obrazovanja, a bez kvalitetna obrazovanja nema kvalitetne budućnosti i napretka.

Beta

Glasnikov tjedan

„Učitelji su u Mađarskoj prosvjedovali 5. listopada, na Svjetski dan učitelja. Više od svega u prosjedu pozivali su se na mala primanja, solidarizirali se s otpuštenim kolegama učiteljima zbog iskazane građanske neposlušnosti te najavljivali daljnje prosvjede.“

dućih pedeset godina neće biti važno koji auto vozite, u kakvoj kući živite, koliko novca imate u banci ili kakvu odjeću nosite. No svijet može biti barem malo bolji odigrate li važnu ulogu u životu djeteta.“ Napisao je ove riječi nepoznati autor. Danas zaista važnu ulogu u životima naše djece imaju učitelji. Oni su s njima najveći dio dana. Trebali bi ih naučiti slobodi misli, sačuvati radoznalost u njima i osvijestiti im moć koju imaju ideja, misao i riječ. Svako zanimanje koje nije poziv osuđeno je na prosječnost. I učiteljski je poziv plemenit koliko i drugi pozivi, ali taj poziv traje cijeli život – jer učitelj svakoga dana uči i radi na samome sebi kako bi učenicima mogao prenijeti znanja koja im trebaju.

Učitelji su u Mađarskoj prosvjedovali 5. listopada, na Svjetski dan učitelja. Više od svega u prosjedu pozivali su se na mala primanja, solidarizirali se s otpuštenim kolegama učiteljima zbog iskazane građanske neposlušnosti te najavljivali daljnje prosvjede.

Poučavanje je struka, kažu kako je riječ o javnoj usluzi koja od učitelja traži stručno znanje i specijalizirane vještine koje se

stječu i održavaju predanim i stalnim radom. Od učitelja se zahtjeva osjećaj osobne i zajedničke odgovornosti za odgoj, obrazovanje i dobrobit učenika koji su im povjereni.

Danas su učitelji pred brojnim izazovima – digitalizacije i osobnog kontakta te žive riječi s učenicima, neprestana učenja, njegovanja radosti učenja u drugima i njima samima.

Učitelji su zadovoljni poslom, ali ne i društvenim statusom, zabrinjava ih ekonomска neizvjesnost, neuvažavanje njihovih stavova, nemogućnost utjecaja na obrazovnu politiku. To su ozbiljni društveni izazovi koji će se negativno odražavati i na one koji rade u sustavu odgoja i obrazovanja, ali i na privlačenje kompetentnih mladih ljudi za rad u školi. Nedavni rezultati istraživanja položaja učitelja provedena u Hrvatskoj ukazuju kako je nužno osvijestiti važnost rada u školi i zajednički raditi na podizanju društvenog statusa odgojno-obrazovnih radnika. Ali ne samo njih nego i svih segmenata društva i položaja radnika mnogih zanimanja.

Branka Pavić Blažetin

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR Croatica

www.glasnik.hu

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Čitate i širite Hrvatski glasnik "oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj"!

Facebook profil Hrvatski glasnik - dnevni tisak - budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!

radio.croatica.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatica TV - tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar

Croatica i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatica; Croatica TV!

Glasnogovornika Hrvata u mađarskom parlamentu Jozu Solgu pitali smo o značaju popisa stanovništva za budućnost Hrvata u Mađarskoj

I Koliki je značaj popisa stanovništva za budućnost Hrvata u Mađarskoj?

– Vrlo je važno za budućnost hrvatske zajednice da se onaj tko misli da je pripadnik hrvatskog korpusa u Mađarskoj na popisu stanovništva tako i izjasni – da zna kako su na četiri pitanja koja se vezuju uz narodnost, materinski jezik i jezik koji se govori u krugu obitelji i prijatelja odgovori *Hrvat, hrvatski, hrvatskim*. Znamo da ima puno mješovitih brakova, ali točke 12.1. i 12.2. te 13.1. i 13.2. daju široku mogućnost davanja odgovora na barem jedno od četiri pitanja, čime se potvrđuje pripadnost hrvatskoj zajednici. Iako su odgovori na ta četiri pitanja neobavezujući i dobrovoljni, upravo na temelju tih dobivenih brojki odlučivat će se o našoj budućnosti sljedećih deset godina. Brojke generiraju i prava po Zakonu o narodnosnim pravima, pravo na dvojezičnost... Kako se zna, većinski narod, mađarska Vlada i svi službeni organi prema nama se nažalost odnose na temelju brojki. Zato je važno da se vidi, zaista da se vidi da nas ima i koliko nas ima.

I Politički predstavnici Hrvata u Mađarskoj često, možda i prečesto, spominju upravo brojke. Naglašavaju koliko su one važne u finansiranju hrvatske zajednice u Mađarskoj. Je li zaista tolika ovisnost o dobivenu broju Hrvata pri popisu stanovništva ili se ipak preferiraju narodnosni izbori i brojke koje se tamo uspiju ostvariti? Jer riječ je o političkoj moći pojedine manjine, koju može (ili ne može) ostvariti na narodnosnim izborima.

– Ja osobno na svakom forumu i u svakom službenom razgovoru velim da nas Hrvata u Mađarskoj ima oko 80 tisuća. Ima kada mađarska Vlada prihvati tu brojku, a onda se suočimo s izjavama koje dolaze od službene Hrvatske da na popisu stanovništva ima toliko Hrvata u Mađarskoj. Tada se taj broj s popisa usporedi s brojem mađarske zajednice u Hrvatskoj, a mislim da to nije u redu. I zato mislim da su na popisu stanovništva egzaktni brojevi, to se ne može manipulirati, ali znamo kako se radi o neobavezujućim pitanjima. Sad imamo mogućnost samostalno ispuniti popisni upitnik, i to od 1. do 16. listopada. Tu je naša prilika. Kampanju vodimo tako da su ova pitanja važna, na ova pitanja svakako treba dati odgovor, a za političku autonomiju Hrvata u Mađarskoj vrlo su važna prva dva pitanja – kojoj narodnosti pripadate i koji vam je materinski jezik. Za ukupan broj Hrvata u Mađarskoj sabiru se odgovori na bilo koje od ova četiri pitanja.

I Rekli ste da Vi procjenjujete da u Mađarskoj ima 80 tisuća Hrvata. To je jako velika brojka u odnosu na brojke koje imamo iz popisa stanovništva od prije jedanaest godina. Gotovo četiri puta više?

– Ja ne brojim samo one koji govore hrvatski jezik, računam i one koji su podrijetlom Hrvati jer nama je svatko važan. Možda će drugim ili trećim generacijama doći svijest o tome da trebaju upisati svoje dijete ili unuče u naš vrtić, u naše ustanove, u naše škole, tako da nije dobro da ikoga izgubimo. Znamo da je asimilacija većika, preko mješovitih brakova, urbanizacije... Ako netko uđe u središte gdje živi većinski narod i nema kontakte sa zajednicom,

Razgovarala: Branka Pavić Blažetin

polako se gubi jezik. Ako nema sredine gdje može to koristiti, onda se zaista gubi. Ja zato ističem ovaj broj. Mi smo u posljednjih trideset godina postali, možemo reći, najrazvijeniji ako gledamo ustanove i infrastrukturu Hrvata u Mađarskoj. Imamo razvijeniju strukturu nego što imaju Nijemci, koji su znatno brojniji. Ali ako nemamo tu kritičnu masu, ovo što je izgrađeno ne vrijedi ništa.

I Najvažnija su pitanja po meni pod točkama 12.1. i 13.1. – koje ste narodnosti i koji vam je materinski jezik. Zašto su ta dva pitanja najvažnija? Tu je i pitanje 12.2., kojim se potiču višestruki identiteti.

– Državno povjerenstvo za izbore broji samo dva pitanja: 12.1. i 12.2. Znamo da je u jednoj zajednici, posebice u manjinskoj, deset godina dosta dugo razdoblje. Na temelju dobivenih brojki iz popisa stanovništva moći će se raspisati izbori za hrvatsku samoupravu u naselju u sljedeća dva mandata, minimalan je broj dvadeset i pet pripadnika date narodnosti, u našem slučaju pripadnika hrvatske narodnosti. Inače se ne može utemeljiti hrvatska samouprava. Gubi se politička autonomija u tom naselju, a tako se možda gubi i na razini županije, glavnog grada...

I Odgovor na pitanje 13.1. pokazuje ili određuje kolika će nam biti odnosno kolika su nam jezična prava?

– Da. U jeziku živi narod. Ako nema jezika, onda nema ni naroda. Zato ističem: ako sad ne budemo pažljivi i odgovorni (a svatko je važan), izgubit ćemo prava koja sada možemo koristiti. Ako nemamo mogućnosti nuditi uslugu odnosno ustanove na području obrazovanja, na području kulture i na političkoj razini samouprave, onda ćemo se još prije izgubiti u većinskom narodu.

I Ako se bilo tko od pripadnika hrvatskih subetničkih skupina u Mađarskoj izjasni da je Bunjevac, Rac, Bošnjak, on je dio hrvatske narodnosti?

– Tako je. Svojevremeno sam na Skupštini Hrvatske državne samouprave predložio usvajanje Deklaracije o svim hrvatskim subetničkim skupinama kao dijelu hrvatskog korpusa u Mađarskoj. Skupština je prihvatile Deklaraciju o nacionalnoj pripadnosti Bunjevaca u Mađarskoj i tražili smo od Državnog zavoda za statistiku da se sve hrvatske subetničke skupine ubroje u konačan broj Hrvata u Mađarskoj.

I Ako se na temelju sadašnjeg stanja može bilo što projicirati glede konačnih brojki, koje brojke Vi očekujete nakon popisa stanovništva 2022.?

– Minimalan je broj onaj broj što je bio na posljednjem popisu, 2011. godine. To je minimalno očekivanje. Ja bih želio da prema ovome o čemu smo razgovarali i prema spomenutoj koncepciji pri popisivanju te brojke i nadmašimo. Predlažem da svi koji su svjesni i koji razmišljaju o svojim predcima daju odgovor da su Hrvati. To je važno za budućnost naše djece i za budućnost naše zajednice u Mađarskoj.

JA SAM HRVAT(ICA), MATERINSKI JEZIK MI JE HRVATSKI!

Državni zavod za statistiku (KSH) od 1. listopada do 28. studenoga 2022. provodi popis stanovništva u Mađarskoj. Popis je obvezan i njime se evidentiraju mađarski državljeni koji žive u Mađarskoj ili borave u inozemstvu kraće od dvanaest mjeseci te stranci koji borave u Mađarskoj duže od tri mjeseca. Pitali smo pripadnike hrvatske zajednice zašto je za njih važno izjasniti se Hrvatom(icom) te da im je hrvatski materinski jezik.

**Renata Božanović,
profesorica hrvatskog jezika
i književnosti**

Rođena sam u Udvaru, u jednom od hrvatskih naselja u okolini Pečuha. Zahvaljujući svojoj obitelji odrasla sam u hrvatskom jezičnom okružju i dosta rano naučila osnove hrvatskoga jezika. Od rane mladosti aktivno se bavim njegovanjem tradicije naših predaka. Naime, u ranoj mladosti počela sam plesati u KUD-u „Tanac“, gdje nam je glavni cilj bilo prikazivanje i očuvanje narodnog blaga, u prvom redu plesa Hrvata u Mađarskoj. I danas rado pomažem radu spomenutog kulturnog društva. Studirala sam na Odsjeku za kroatistiku na pečuškom Filozofskom fakultetu. Kao diplomirana profesorica hrvatskog jezika i književnosti poučavam hrvatski jezik, pripremam učenike za maturu i jezične ispite. Prije nekoliko godina položila sam ispit stručnog prevoditelja, poslije i lektora, i sve to doprinijelo je tomu da se od tada bavim i prevođenjem. U rodnom selu aktivno sam se bavila i narodnosnom politikom, dugi niz godina obnašala sam dužnosti manjinskog zastupnika. Uvijek sam voljela posvećivati svoje slobodno vrijeme hrvatskoj zajednici i zato sam se poslije kratke pauze – nakon rođenja kćeri Bojane – ponovno kandidirala za manjinskog zastupnika kako bih i dalje mogla raditi za dobrobit hrvatske zajednice u Kukinju. Budući da je u krugu narodnosti asimilacija prisutna u sve većem opsegu, mojoj je obitelji bilo iznimno važno da i naša kći očuva naš jezik, našu kulturu, našu tradiciju i sve ono od čega će ona i izvan njezine maticne domovine moći ostati ono što zapravo jest. Jako se ponosim svojim podrijetlom i zato potičem sve svoje sunarodnjake da i oni budu ponosni i da se izjasne kao Hrvati i Hrvatice! To je jedino rješenje da naš narod opstane i da naša djeca, unuci i praprunuci ne zaborave što znači biti Hrvat.

**Csilla Pinter,
recepzionerka**

Ja sam od glave do pete Hrvatica. I materinski jezik mi je hrvatski. Dokle su mi starji živili, samo hrvatska rič je bila u stanu. Tako

smo se naučili po hrvatski. U školi se ne more tako dobro naučiti. Mi smo samo na hrvatske maše išli, a tako je ostalo do dandanas. U Hrvatskom kulturnom društvu „Veseli Gradišćanci“ sam članica. Va ljeti već puti idemo u matičnu zemlju. Nažalost, probe su po ugarski, jer malo znaju mladi hrvatski. Već plesačev imamo i od drugih sel, ali i oni se trudu da se malo nauču hrvatski jezik. U krugu prijateljev, kad smo skupa, samo hrvatsku mužiku slušamo i šalimo se da ki ne zna dobro izgovoriti hrvatski. Onda popravimo riči da i oni budu znali kako se dobro veli. Ja djelam u jednom šopronskom salonu, kamo dojde 70 % Hrvata iz Austrije. Kad čuju hrvatsku rič, onda veljek dojdenu k meni. Meni je hrvatska rič prošlost, sadašnjost i budućnost. Ki ima malo hrvatskoga u krvi, ta zna da ča je vjera i ljubav. Hrvatsku rič moramo dalje nositi, to se ne more zabiti, zato ju moramo i dalje dati mlađim generacijam i vjerovati da ćemo ju moći i zadržati. Mene najprije je po hrvatsku stariotac naučio moliti „Andjel čuvara“. Svaki dan smo morali moliti s njim, ali tu molitvu tako smo se naučili da još i danas ju znamo. Ja sam Hrvatica, tako ću i označiti u popisu stanovništva, jer Hrvatska mi je sve, moj žitak i gizda – va sam da morem ovo ovako reći.

**Martin Benceš, bogoslov
na Katoličko-bogoslovnom
fakultetu u Zagrebu**

Rođen sam u Keresturu, ali trenutačno živim u glavnome gradu Hrvatske, u Zagrebu. Od malih nogu bili su mi važni hrvatski korijeni. U mojoj rodnom mjestu većina stanovnika znala je hrvatski, pa sam i ja tako naučio. Usavršio sam znanje u mjesnoj osnovnoj školi i u budimpeštanskoj hrvatskoj gimnaziji HOŠIG. Sad sam bogoslov sambotelske biskupije na zagrebačkoj bogosloviji. Vjera i pripadnost hrvatskom narodu oduvijek su mi davali snagu. Smatram da čovjek koji ne poštuje svoje pretke teško može planirati svoju budućnost. Vrlo je važno za našu zajednicu da hrvatski jezik i kulturu njegujemo i da to ne zadržavamo samo sebi, nego i širimo. Isto kao i radosnu vijest, tj. Evanđelje. Najbolji su način za to svete mise na hrvatskome jeziku. Lijepo je Boga moliti na mađarskome, ali u hrvatskoj zajednici ipak to prirodnije zvuči na hrvatskome. Mi katolici, Hrvati, uvijek smo se jako ponosili time što su u našim selima pune crkve, to nas razlikuje od ostalih naroda. Hrvati su jako pobožni ljudi i uz to kako poštuju Mariju, Nebesku Majku. To što smo pripadnici hrvatske narodnosti nije nešto čega bismo se trebali sramiti. To je bogatstvo. Ne može svaki čovjek reći za sebe da ima dvije domovine.

Hrvatima u Mađarskoj domovina je Mađarska, ali oni imaju i mađicnu domovinu, a to je Hrvatska. Vrijednost narodnosti već je priznao i prvi mađarski kralj rekavši da su narodnosti „kao cvijeće u vrtu države“. Trudimo se biti cvijeće, ali to najbolje umijemo uz Božju pomoć! Bez Boga možemo raditi bilo što, ali bez Njega nećemo u potpunosti uspjeti. Zato, sve vas potičem da se na popisu stanovništva izjasnite kao Hrvati i Hrvatice, a isto tako da se izjasnite kao pripadnici Katoličke Crkve! Zadržimo svoju vjeru i svoj identitet!

**Dr. Flora Šmatović,
odvjetnica u Uredu premijera**

Ja sam Hrvatica, ali moj materinski jezik je ugarski. Moja familija raspolaže s hrvatskim korenima, zato se pojavljuje hrvatski jezik u svakidašnjoj komunikaciji, posebno od strane matere i staroga oca. Zvana toga naravno i po ugarski se pominamo. U mojoj prijateljskom krugu nažalost, nigdor ne zna po hrvatski, tako da jezik sporazumivanja je tamo ugarski. Sa stranjskim pajtaši se pominamo na engleskom ili na nimbškom jeziku. Mislim da moramo gizdavo izjaviti da smo pripadnici hrvatskoga naroda i kako je važno da našu kulturu, tradicije i ne nazadnje i hrvatski jezik prikajemo mladjim generacijam, jer zbog toga smo mi posebni i prik toga je obogaćena i cijela kultura Ugarske. Prilikom mojega studiranja imala sam jaku veliku prednost zbog svojega dvojno-ga identiteta, jer na tu temu sam i napisala svoje diplomsko djelo na fakultetu, bazirano sve na peršonsko iskustvo. Pri izbiranju djelatnoga mjesta ponovo sam šperala prednosti, jer jezični ispit iz hrvatskoga jezika i znanje jednoga manjinskoga jezika je takov plus, s kojima mnogi ljudi ne znaju se dići. Ja sam jako gizdava na to da moji predci su Hrvati i rado naglašujem i ja da moji su hrvatski koreni za mene jako značajni. U mojoj žitku od ditinstva je nazočna hrvatska kultura, odnosno hrvatski jezik. U tom sam odgojena i rado bi to prikrala i svojoj dici. Smatram da i na državnoj razini moraju zdignuti svoj glas Hrvati, da u potpunosti moremo zastupati naša manjinska prava i interesu, tako u privatnom, kako i u društvenom žitku.

**Mirko Filaković, učenik 11. a
razreda mohačke Gimnazije
„Károly Kisfaludy“**

Ja sam Šokac i to je meni jako važno. Moja je obitelj šokačka. Sviram harmoniku i svakog vikenda idemo na nastupe u brojna hrvatska mjesta. Učim hrvatski jezik od svoje šeste godine, dakle već dvanaest godina. Mislim da sam lako naučio hrvatski jezik

jer moj Dida, Baka i ja samo šokački jezik divamo. Hrvatski jezik inače sam naučio od svoje Bake. Vikendom sam išao učiti kod nje i mnogo smo vježbali. Meni je jako važno da mogu i svoju vjeru na hrvatskom jeziku vježbati, da se moliti znam na hrvatskom, pa zato često idem na šokačku misu. Njegujem tradiciju naših predaka i naša obitelj čuva sve stare običaje. Kad su kod nas u Mohaču Poklade, najveća tradicija šokačkih Hrvata, ja sam uključen u cijeli festival. Od prvog do posljednjeg dana prisutan sam na mnogim mjestima i nastupima, možemo reći da sviram skoro tjedan dana. Nosim na sebi narodnu nošnju i sa sobom svoju harmoniku, samo se veselimo i čuvamo običaje. Jako je važno čuvati sve naše tradicije jer ako nećemo mi, neće ni nitko drugi. Svatko treba svoje čuvati, a ja sam od svojeg Dide naučio da se trebamo svojim dići, a druge poštovati. Dida i Baka su mogu oca i strica Dušana u šokačkom, hrvatskom duhu odgojili, a ja sam sretan da su i mene i moju sestraru, ali i sestrične, u istom duhu odgajali naši roditelji. U prošlosti ljudi su bili ponosni da su Šokci, a ja sam i sad, u današnjem vremenu, isto jako ponosan. Moja obitelj je šokačka obitelj i zbog toga mi je važno to što sam Šokac. Tako će biti i u budućnosti.

**David Timar,
neovisni
financijski
savjetnik**

Ja sam pripadnik hrvatske narodnosti u Ugarskoj. Hrvatski mi je materinski jezik, na što sam jako gizdav. U ditinstvu moja starija, dida i majka nek po hrvatski su se pominiali s manom i s mojom sestrom, ugarsku rič jedva smo čuli. U čuvarnici sam se naučio po ugarski se pominati. Nažalost, danas u familiji ugarsku rič hasnujemo bolje, hrvatski jezik manje. S majkama se pominam po hrvatski, kad one i u svakidašnjici već hasnuju hrvatski, nego ugarski jezik. Moji prijatelji ne znaju svi po hrvatski, ali jesu i takovi, s kimi se čim već trudimo hasnovati rič hrvatsku. Imam većinom pajtaše ki imaju hrvatske korene, imamo prijatelje u Austriji, Slovačkoj, Hrvatskoj, s kimi pravoda nek po hrvatski držimo kontakte. S našimi rođakima u Ameriki uprav tako je skupni jezik hrvatski. Kotrig sam Hrvatskoga kulturnoga društva „Gradišće“ jur deveto ljeto, a u našem repertoaru stoju većinom hrvatski tanci. Unutar folklorne grupe mišano govorimo jezike, hrvatski i ugarski, a s našim peljačem Petarom Škrapićem se po hrvatski pominamo. To je takova praksa. Mislim da naše hrvatstvo je veliki kinč za nas, pokidob Gradišćanci živu u ovom kraju jur skoro petsto ljet, zato je najvažnije da sačuvamo, spasimo ov jerb i da u ovom činu budu dilniki i mladji da prikzamu, da zavolu i dalje nosu i živu u ovoj hrvatskoj kulturi. Hrvatski jezik sam se učio i u gimnaziji, maturirao sam iz njega ljetodan prlje opće mature, tako da sam onda morao položiti ispit samo iz četirih predmetov. Imam sridnji jezični ispit, što je pri upisivanju na fakultet dao plus bode i kad sam iskao djelo, naravno i tamo sam spomenuo svoju pripadnost gradišćansko-hrvatskom narodu.

Pripremili: BPB & BB & Tiho

Županijska berbena svečanost u Santovu

U organizaciji Kulturnog centra bačkih Hrvata 24. rujna ove godine u Santovu je priređena druga županijska berbena svečanost bačkih Hrvata – Bunjevaca, Raca i Šokaca – u suradnji s mjesnom Hrvatskom samoupravom Santova i Hrvatskom samoupravom Bačko-kišunske županije. Berbena svečanost okupila je kulturna društva, pjevačke zborove, KUD-ove i orkestre bunjevačkih, rackih i šokačkih Hrvata u Bačkoj, a posebnost je ovogodišnje priredbe bila to da su došli i gosti iz susjednog prekograničnog Berega iz Srbije te prijateljske Općine Petrijevci iz Hrvatske.

Svojom nazočnošću priredbu su uveličali generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat, predsjednik županijske hrvatske samouprave Joso Šibalin, načelnik Općine Petrijevci Ivo Zelić, santovački načelnik Gábor Varga, predsjednik Državne udruge šokačkih Hrvata u Santovu Stipan Kovačev te nekolicina predsjednika i zastupnika hrvatskih samouprava odnosno hrvatskih udruga.

Berbena svečanost započela je okupljanjem u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije i misnim slavlјem na hrvatskom jeziku koje je služio santovački župnik Imre Polýák. Misu je pjevanjem uljepšao crkveni zbor santovačkih Hrvata, koji je na orguljama pratio župni kantor Zsolt Sirok, i članovi kulturnih društava iz Baćina, Baje, Čavolja, Berega, Petrijevaca i Santova u izvornoj narodnoj nošnji te učenici i učenice santovačke hrvatske škole.

Sudionici berbene svečanosti u povorci

Sudionici na hrvatskoj misi

Nakon mise održana je svečana berbena povorka sudionika od župne crkve do kulturnog doma, a u središtu naselja na glavnom trgu svi sudionici zaplesali su zajedničko veliko kolo. Uslijedio je prigodni kulturni program. Nazočne sudionike, goste i posjetitelje u ime Kulturnog centra bačkih Hrvata srdačno je po-

zdravio ravnatelj Mladen Filaković zahvalivši sudionicima i gostima što su došli na priredbu, a suorganizatorima i svim volonterima na svesrdnoj pomoći. Uz ostalo je naglasio da je ova priredba, nakon prošlogodišnje u Dušnoku, druga berbena svečanost i izrazio je želju da ona postane tradicionalna putujuća priredba bačkih Hrvata. Berbena se svečanost priređuje s ciljem jačanja zajedništva, i to predstavljanjem svih triju hrvatskih subetničkih skupina u Bačkoj – Bunjevaca, Raca i Šokaca. Ove godine proširena je i na prijateljske zajednice, a na poziv su se odazvale i kulturne skupine iz Berega (Srbija) i Petrijevaca (Hrvatska). Nazočne je pozdravio i generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat, istaknuvši važnost njegovanja tradicije.

Program je najavio Slaven Filaković, predstavnik Hrvatskog omladinskog kluba Kulturnog centra bačkih Hrvata. Kulturni program otvorile su sestre Anita i Marijana Gulyás, koje su u pratinji bereških tamburaša otpjevale nekoliko santovačkih šokačkih pjesama. Uslijedio je nastup KUD-a „Nikola Šubić Zrinski“ iz prijateljskog naselja Petrijevaca s izvornim plesovima svojeg kraja. Pjevački zbor „Ružmarin“, koji djeluje u sklopu kulturne i

hrvatske udruge iz Baćina, izveo je nekoliko izvornih rackih pjesama. Članovi bajskog KUD-a „Bunjevačka zlatna grana“ predstavili su se sa spletom bunjevačkih plesova. Program je završen nastupom HKPD-a „Silvije Strahimir Kranjčević“ iz susjednog prekograničnog Berega, koji je prikazao izvorne plesove, pjesme i običaje šokačkih Hrvata.

Nakon programa i zajedničke večere druženje sudionika i svih posjetitelja nastavljeno je hrvatskim balom, a za dobro raspoloženje pobrinuli su se bereški tamburaši pa je zabava potrajala do sinih sati. Program je ostvaren uz potporu mađarske Vlade, odnosno Fonda „Gábor Bethlen“, Hrvatske samouprave Bačko-kišunske županije i Hrvatske samouprave Santova.

S. B.

Nastup KUD-a „Nikola Šubić Zrinski“

U spomen na branitelje Sigeta

Izaslanstvo rukovodstva Zrinske garde Čakovec uz pripadnike Zrinske garde – gardiste, konjanika, topnika i bubnjare – sudjelovalo je u nedjelju 11. rujna 2022. na međudržavnoj proslavi u mađarskom Sigetu na poziv tamošnjeg gradonačelnika Pétera Vassa.

Svečanost je započela komemoracijom i polaganjem vjenaca u Parku mađarsko-turskog prijateljstva, gdje su položeni vijenci i zapaljene svijeće kod bista Nikole Šubića Zrinskog i sultana Sulejmana Veličanstvenog. Zatim je održano postrojavanje i prijavka gradonačelniku Péteru Vassu na središnjem gradskom trgu te program i polaganje vjenaca na trgu kod Kulturnog centra „Vigadó“ uz spomenik Nikoli Zrinskom Sigetskom. Taj je spomenik postavila Zrinska garda u zajedništvu s Gradom Sigetom, a autor je akademski kipar Mihael Štebih iz Čakovca.

U svečanoj dvorani Gradske vijećnice izvršena je primopredaja lutke s odorom gardista Zrinske garde Čakovec, koju je gradonačelniku Péteru Vassu predao predsjednik Zrinske garde Čakovec Đuro Bel. U toj je prigodi predsjednik garde rekao: „Suradnja Zrinske garde Čakovec i Grada Sigeta, u čijoj je obrani junački poginuo hrvatski ban i zapovjednik obrane južne Mađarske Nikola Šubić Zrinski – kojeg zajedno čestimo i slavimo zbog njegove hrabrosti i junaštva, traje još od osnutka Zrinske garde i mandata nekadašnjeg gradonačelnika Sigeta g. Józsefa Paizsa. Kroz minule godine naša je suradnja postala partnerska, možemo reći prijateljska, što nam je svima na zadovoljstvo, radost i ponos.“

Izaslanstvo Zrinske garde Čakovec uz pripadnike Zrinske garde, veleposlanika Mladena Andrića, generalnog konzula Dragu Horvata u Sigetu

Podigli su za slavu Božju Semeljčani

Foto: MIKLÓS MÁTYÁS ADRIENIN

Obiteljski dan u Semelju

U organizaciji Mjesne samouprave Semelja u naselju je 10. srpnja priređen obiteljski dan na sportskom igralištu kod seoskog groblja. Okupile su se brojne ekipe koje su se ogledale u kuhanju brojnih vrsta jela, bilo je ponude za zabavu najmlađih, aerobika i joga za one malo starije željne gibanja, moglo se okušati u jahanju konja, strijeljanju lukom i strijelom, a u zračnom dvoru najmlađi su uživali cijeli dan. Nije izostao ni retro tulum te večernja zabava s glazbom.

Istoga dana kod ceste koja prilazi naselju blagoslovljen je križ krajputaš koji su postavile Hrvatska samouprava Semelja i Mjesna samouprava Semelja. Križ je blagoslovio mišljenski župnik Zsolt Cziglányi, a svojim prigodnim pjevanjem događaj su uljepšale članice Ženskog pjevačkog zborna „August Šenoa“.

Nazočnima se obratio predsjednik Hrvatske samouprave Semelja Mišo Šarošac, posebice pozdravljajući načelnika Semelja Józsefa Kumlijia i naglasivši važnost križeva krajputaša za vjernike općenito pa tako i za stanovnike Semelja. Na postolju križa postavljen je dvojezični napis koji na hrvatskom glasi: *Podigli su za slavu Božju Hrvatska narodnosna i Mjesna samouprava Semelja uz potporu Vlade Republike Mađarske 2022.*

Branka Pavić Blažetin

14. Međunarodni književni susreti Koljnof 2022.

Na mjestu Željezne zavjese pjesnici uz Spomenik budućnosti čitali svoje pjesme i predstavili nova izdanja

„Spomenik budućnosti – granica susreta“ bila je ovogodišnja tema tradicionalnih Međunarodnih književnih susreta Koljnof 2022., koji su se ove godine održali 14. put. Susreti su održani nešto ranije od uobičajenog termina kako bi se hrvatski književnici i njihovi kolege iz Gradišća s mađarske i austrijske granice pridružili proslavi Dana općine Koljnof i tradicionalnoj koljnofskoj Trgadbenoj povorci, koja je stalno mjesto Susreta.

Prva štacija u Petrovom Selu pred kafićem „Nazdravlje“

Koljnof je rodno mjesto poznatog hrvatskog književnika iz Gradišća, Mate Šinkovića, kao što je raskrižno mjesto na granici (nekad Željezna zavjesa), mjesto koje okuplja Hrvate sa svih strana granice i ruši granice, što i je bila ovogodišnja tema Susreta koji su održani od 8. do 11. rujna 2022. godine. Sudionici iz Hrvatske i BiH bili su književnici, članovi Društva hrvatskih književnika i DHK-a HB, Tomislav Marijan Bilosnić, voditelj i selektor ovih susreta, Božidar Brezinčak Bagola, Sanja Knežević, Srećko Marijanović, Siniša Matasović, Tomislav Milohanić i Ivo Raguž, kojima su se u Gradišću pridružili ovdašnji članovi DHK-a Jurica Čenar, Šandor Horvat, Herbert Gassner i Timea Horvat.

U četvrtak 8. rujna 2022. sudionici Susreta najprije su se uputili u Petrovo Selo na mađarskoj strani te u Gornji Četar i Koljnof, kao središnje mjesto Susreta. U Petrovu Selu pjesnike iz Hrvatske primila je stalna pratiteljica Književnih susreta u Koljnofu, novi-

narka i pjesnikinja Timea Horvat. U Gornjem Četaru pjesnike je primila načelnica, gospođa Katalin Konczér, Hrvatica, te su posjetili Muzej željezne zavjese, koji vodi Sándor Goják. Potom je u Društvenom domu Gornjeg Četara održan kratak pjesnički nastup. Pjesničko druženje nastavljeno je navečer u restoranu „Levanda“ u Koljnofu uz pozdravne riječi domaćina dr. Franje Pajrića i voditelja susreta Tomislava Marijana Bilosnića.

Trenutak za pjesmu

Na straži domovine

Odavno mi mrtve skute zima grije
Nikad više neću biti kao prije
Bio sam više naš nego svoj
Mjesečar u zemlji Hrvatskoj
Bez gorčine u košnicama htijenja
Svjestan da sve prolazi, da se mijenja
Bez kazne kajanja u sjeni hladovine
Nijemo zvono na straži domovine
I to je sve što mi je još ostalo
Za mene sve, za druge premalo

Željko Maljevac

Foto: TMB
Božidar Brezinčak Bagola, Siniša Matasović i Jurica Čenar u Levandi

Pri Spomeniku budućnosti u Koljnofu

U petak 9. rujna 2022. u Domu kulture u Koljnofu održan je niz predavanja na temu ovogodišnjih Susreta „Spomenik budućnosti – granica susreta“. Predavanje „Zvane Črnja o Gradišću“ održala je izv. prof. dr. sc. Sanja Knežević, pročelnica kroatistike sa Sveučilišta u Zadru. Tomislav Marijan Bilosnić izlagao je na temu „Fulvio Tomizza o životu na granici“, a Božidar Brezinčak Bagola o iskustvima prijevoda susjednog jezika, u ovome slučaju sa slovenskog jezika. O književnim susretima Badavca govorio je Tomislav Milohanić, a Siniša Matasović o književnome životu Banovine. Na iskustva „Vidoške pjesničke noći“ u Hercegovini osvrnuo se Srećko Marijanović. „Panonski list“ i izdanja Panonskog instituta predstavio je dr. Robert Hajszan Panonski, dok je o svekolikom kulturnom i književnom životu u Gradišću, s posebnim osvrtom na stanje u donjoj Austriji – gdje nestaje hrvatskog elementa, govorio dr. Herbert Gassner.

Robert Hajszan i Herbert Gassner posebno su se osvrnuli na umjetnički i životni jubilej Tomislava Marijana Bilosnića, književnika i slikara, voditelja Međunarodnih književnih susreta u Koljnofu, suradnika više listova u Mađarskoj i Austriji i dugogodišnjeg pratitelja kulturnih zbivanja u hrvatskom Gradišću. Dr. Hajszan tom je prigodom predstavio posebno izdanje Panonskog lista, obilježenog TMB/2022. kao „Jubilarni spis“, u cijelosti posvećenog djelu T. M. Bilosnića, dok je dr. Gassner iscrpno govorio o Bilosniću kao čovjeku i umjetniku, posebno naglašavajući njegov književni, pjesnički, putopisni i eseistički prinos gradišćanskim temama. U poslijepodnevним satima organiziran je posjet Spomeniku budućnosti podignutu na mjestu nekadašnje Željezne zavjese gdje su pjesnici, uz predavanje dr. Franje Pajrića, kazivali svoju poeziju, poslije čega je uslijedila pjesnička večer u Levandi uz glazbenu pratnju Josipa Čenića i Mije Bijuklića, glazbenika iz Beča, koja je potrajala do dugo u noć. Pjesničkomu nastupu pridružio se i poznati gradišćanski pjesnik Jurica Čenar.

U subotu 10. rujna 2022. godine pjesnici su posjetili grob svećenika Pavla Horvata iz Vedešina, hrvatskog pjesnika i romanopisca, a potom su u mađarskom selu Perestegu, gdje su im se pridružili akademik dr. Nikola Benčić i književnik dr. Šandor Horvat te pjesnik Ivan Rotter, sudjelovali na priredbi imenovanja osnovne škole u ovome selu imenom hrvatskog pjesnika i učitelja File Sedeni-

ka. On je bio autor prve antologije hrvatskih pjesnika koji su kao manjinci živjeli i stvarali na prostoru današnjeg hrvatskog Gradišća, tiskana je prije stotinu godina, a izdanje je za ovu prigodu obnovljeno. Hrvatskim pjesnicima potom je upriličen posjet imanju Janaša Grubića, ovdašnjeg naivnog umjetnika i sakupljača etnografske građe. Potom je uslijedio posjet gradu Špronu, gdje su se pjesnicima pridružili i gosti iz Kiseljaka iz Bosne i Hercegovine, općine prijatelja s Općinom Koljnof.

U poslijepodnevnim satima pjesnici su sudjelovali u tradicionalnoj ovdašnjoj manifestaciji Trgadbenoj povorci u Koljnofu, te u Škadnju ETNO muzeju u Koljnofu na otvaranje izložbe koljnofske likovne umjetnice Ane Taschner. U večernjim satima u restoranu „Levanda“ održano je predstavljanje književnih izdanja sudionika 14. Međunarodnih književnih susreta Koljnof 2022. Sanja Knežević predstavila je svoju knjigu studija o Vesni Parun „Golubica iz crnog maslinika“. Božidar Brezinčak Bagola predstavio se s pjesničkim izdanjima „Moja duša s tvojom“, „Humske popevke“ i „Djedomir“ te izdanjem „Književnim stazama Hrvatskog zagorja“, svojevrsnim književnim vodičem. Srećko Marijanović predstavio je svoju zbirku pjesama „Oženit će noć“ i anti-ratni roman „Bezimeni“. Siniša Matasović predstavio je svoje pjesničke knjige „Sisak se uspješno pretvara da spava“ i „Tvoj novi dečko“ te haiku zbirku „Noću za šankom“ i roman „Nećak“, kao i niz izdanja Ogranka DHK-a u Sisku, koji uspješno vodi. Tomislav Milohanić okupljenima je govorio o svojim pjesničkim izdanjima kao što su „Svjetlokreti“, „Da se oganj ne ugasi“, „Ti si jedna nedopjevana pjesma“, „Od Kaštela do Vruje“, kao i čakavsku knjigu pripovijedaka „Deštini znamenja“ i knjigu putopisa „Cvjetne strane Galileje“. Ivo Raguž prezentirao je svoje „Sarajevske stranice“, „Tijesni su mostovi naši“, „Stolačke st(r)anice“ i „Od čega ti misliš živjeti“. Mijo Bijuklić predstavio se sa svojom najnovijom zbirkom pjesama „Kiše spokoja“, a Josip Čenić govorio je o knjizi pjesama „Utjeha u križu“ svoje pokojne majke Andelke Petričević-Čenić, inače sestre Anke Petričević, poznate hrvatske pjesnikinje. Tomislav Marijan Bilosnić predstavio je dvanaest svojih ovogodišnjih izdanja s naglaskom na devet tomova svojih izabralih djela, već predstavljenih u Koljnofu, kojima je obilježio svoj ovogodišnji životni i stvaralački jubilej. Sudjelovanjem na nedjeljnoj svetoj misi u Filežu (Nikitsch, Austrija) 11. rujna 2022., koju je predvodio biskup Egidije Živković i na kojoj je nastupio „Pax et bonum“, hrvatski crkveni zbor pjevača iz Austrije, Mađarske i Slovačke, službeno su završeni 14. Međunarodni pjesnički susreti Koljnof 2022.

Tomislav Marijan Bilosnić

Bogatstvo...

Kod groba File Sedenika u Perestegu

Hrvatska turistička zajednica u Mađarskoj dobitnik nagrade „Business Excellence”

Predstavništvo Hrvatske turističke zajednice u Mađarskoj dobitnik je prestižne nagrade „Business Excellence 2022”, i to u kategoriji najbolje inozemne destinacijske i marketinške organizacije. Riječ je o nagradi za poslovnu izvrsnost koju je utemeljio časopis „Business Traveler Hungary”.

Za kandidate za nagradu za poslovnu izvrsnost, koja se ove godine dodjeljuje 12. put, glasao je iznimno velik broj ljudi, oko 1300. Kao i glasanje, i dodjela nagrada održana je u Haris Parku u Budimpešti, a bila je popraćena s velikim interesom. Nagrade su se dodjeljivale u ukupno deset kategorija.

„Ova nagrada za sve nas predstavlja veliko zadovoljstvo i potvrdu kvalitetna rada, posebice ako znamo da se ovakva priznanja dodjeljuju organizacijama koje se ističu svojim rezultatima, ali i inovativnošću te fleksibilnošću. Podsjećam kako je Hrvatska u dosadašnjem dijelu godine s mađarskog tržišta ostvarila gotovo 3 milijuna noćenja, što u odnosu na rekordnu 2019. predstavlja vrlo dobrih 93 posto”, izjavila je Ivana Herceg, ravnateljica HTZ-a u Mađarskoj.

Nagrada je osvojena u konkurenciji nacionalnih turističkih organizacija Poljske i Slovačke. Na svečanoj dodjeli nagrada 19. rujna nazočne je pozdravio Zoltán Gál Pál, direktor tvrtke „Turizmus Kft.”, koja također izdaje časopis „Business Traveler Hungary”. Nagrada „Business Excellence 2022”, koju su utemeljili urednici toga časopisa, ove je godine dodijeljena tvrtkama koje su se istaknule svojom fleksibilnošću, kvalitetom usluge i učinkovitošću.

Vlasnik Haris Parka Gergely Haris naglasio je koliko je važno prepoznati dobre uspjehe, čestitao je nominiranim i nagrađenima te im na kraju zaželio svu sreću.

Prije dodjele nagrada i prijama, koji je također ponudio dobru priliku za neformalne razgovore, održan je uzbudljiv okrugli stol na temu „Novi izazovi u turizmu: energetska kriza i inflacija” sa

Ravnateljica HTZ-a u Mađarskoj Ivana Herceg je preuzela nagradu

stručnjacima GKI Gazdaságkutató Zrt., s CEO-om Lászlóom Molnárom i redateljem Attilom Udvardijem te Andrásom Érczfalvijem, voditeljem Trend FM-a.

Razgovaralo se među ostalim o tome zašto su svi razapeti između dvije vatre u turizmu, govorilo se o razvoju želje za putovanjima, troškovima i inflaciji, a analizirani su i podatci o gospodarskim indeksima za kolovoz i rujan.

Predstavništvo HTZ-a u Mađarskoj nedavno je organiziralo predstavljanje ostvarenih turističkih rezultata, kao i provedene marketinške kampanje, a najavljeni su i buduće aktivnosti poput obilježavanja 25. obljetnice utemeljenja HTZ-a u Mađarskoj, koje će se održati u studenom ove godine.

Korporativni pružatelji turističkih usluga natjecali su se u 10 kategorija, a osim pobjednika priznanje je dobilo pet tvrtki s nagradom publike i jedna s posebnom nagradom.

Neda Maretić

Hrvatski navijači iz Budimpešte podrili hrvatsku reprezentaciju

Hrvatska reprezentacija sudjelovala je na Svjetskom prvenstvu u malom nogometu u Budimpešti. Na prvenstvu je bilo 40 reprezentacija, a Hrvatska je igrala skupini B s Čileom, Grčkom, Španjolskom i Iranom. Uz vrlo dobru igru izabranici Željka Ostrmana prvu su utakmicu odigrali 10. rujna protiv reprezentacije Čilea, neodlučeno 2 : 2. Nakon toga 12. rujna igrali su protiv Grčke, najtežeg suparnika u skupini, i nažalost upisali poraz 2 : 3. Na poziv „Socca Croatia“ utakmicu protiv Grčke pratilo je i veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. sc. Mladen Andrić sa suradnicima, predstvincima Hrvata u Budimpešti te hrvatskih medija u Mađarskoj.

Socca Svjetsko malonogometno prvenstvo trajalo je do 18. rujna. Hrvati koji žive u Budimpešti i okolicu s guštom su pratili utakmice i zajedno navijali za hrvatsku reprezentaciju. Hrvatski reprezentativci, izabranici Željka Ostrmana, samo za Hrvatski glasnik izjavili su da im podrška navijača mnogo znači. Igrač Dominik Zeko zabio je najbrži gol na prvenstvu, i to u 7. sekundi.

„Nama je jako puno značila podrška hrvatskih navijača na tribinama. Sve je jako lijepo ovdje, jako lijepo organizirano. Ja igram nogomet cijeli život, neke su me ozljede spriječile i zbog toga igram kao amater, a igrao sam i profesionalno. Igrao sam u Austriji, Njemačkoj, Hrvatskoj“, rekao nam je Dominik.

Hrvatska malonogometna reprezentacija završila je natjecanje u skupini s dvjema pobjedama, jednim neodlučenim ishodom i jednim porazom. Iako su se izabranici Željka Ostrmana nadali prolazu skupine, na kraju se kobnim pokazao remi protiv Čilea na otvaranju prvenstva.

Neda Maretić

Časni gradjan Jursko-mošonsko-šopronske županije

Koljnofac Mate Firtl, bivši parlamentarni zastupnik

Prilikom svečevanja svetka sv. Štefana, Koljnofcu i bivšemu parlamentarnu zastupniku Mate Firtlu dodiljeno je časno građanstvo Jursko-mošonsko-šopronske županije. 72-ljetni bivši političar od 1994. do 1998. Ijeta bio je poslanik županijske skupštine, a od 1999. Ijeta prik 12 ljet dugo bio je potpredsjednik skupštine dotične županije. U Ugarskom parlamentu kot

zastupnik Kršćansko-demokratske stranke KDNP-FIDESZ 13 ljet dugo djelovao je kot zastupnik Šoprona i okoline. Svenek mu je na srcu ležalo zastupništvo i hrvatske narodnosti, ne samo na lokalnoj razini, nego i u državnoj politici. Odlukom hrvatske predsjednice Kolinde Grabar-Kitrović odlikovan je Redom hrvatskoga pletera 2018. Ijeta. Sadašnja županijska časna titula uručena mu je u okviru svetačne skupštine u Juri, 19. augustuša. On je bio i svetačni govorač na priedbi, kade su nagradili zaslужne ljude na području obrazovanja, umjetnosti, u socijalnoj sferi i u gospodarstvenom sektoru. Njemu je časnu titulu s plavom pantlikom za priznanje dugoljetnoga djelovanja uručio Zoltán Németh, predsjednik županijske skupštine. Svoju pineznu nagradu, ka skupa hodi sa časnom titulom, velikodušno je ponudio za Društvo mentalno pačene bolesnike i njeve podvaratelje u Jursko-mošonsko-šopronske županiji.

FOTO: MATEJAS FIRTL ML. (FACEBOOK)

Tiho

Visoko državno odlikovanje Vinciju Hergoviću, načelniku Plajgora i predsjedniku DGHU-a

U okviru državnog svetka 20. augustuša, u Budimpešti je 18. augustuša, prikzeo od ministra nutarnjih poslova Sándora Pintéra visoko državno odlikovanje Vince Hergović, načelnik najmanjega gradišćanskohrvatskoga naselja, Plajgora. On je i predsjednik mjesne Hrvatske samouprave, a ujedno i predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, kot i bivši dopredsjednik Hrvatske državne samouprave. Kako piše u pratećem dokumentu srebrnoga zaslужnoga križa Ugarske s poveljom, predsjednica države Katalin Novák odlikovala je Gradišćanca za njegovo petnaestljetno peldodavno djelovanje na čelu rodnoga sela Plajgora, a i za njegovo dugoljetno zalaganje u manjinskoj politiki, kot i za očuvanje hrvatske riči i kulture. Pred kratkim umirovljeni elektroinženjer jur šesnaest

ljet dugo rikta seoske posle, uz to doma i predsjednikuje Hrvatskoj samoupravi, a s poduzenim mandatom je na čelu Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, kako je rekao pred kratkim na sjednici DGHU-a, do januara slijedećega ljeta. Po njegovi riči, ovo odličje pripada tako svim Plajgorcima, kako i njemu, jer svenek su stali uz njega i pomoću njih skupa su mogli ostvariti programe, obnove u selu, kade živi malo već od sto stanovnikov. Plajgor je darovana od farnika Antona Slavića Meršićeva hiža, u koj je oblikovan Brigovićev muzej i dalje će se trsiti osigurati centar za turizam, hižu umjetnosti, likovnu bazu da se sačuva bogato jerbinstvo ovoga kraja. Vince Hergović gizdavi je Hrvat ki je uz ostalo naglasio: „U njegovom Plajgoru uvijek će biti nešto za Hrvate, od toga neće pustiti i neće prestati s organiziranjem hrvatskih priedab.“

FOTO: VINCE HERGOVIĆ

U spomen

Pavo Gadányi (Pavo Gorjanac) (1932. – 2022.)

Dana 9. listopada, napustio nas je „vilinski dudaš” bać Pavo Gadani u deve-desetoj godini života. Rođen je 31. ožujka 1932. godine u Novom Selu.

Kad bih god razgovarala s njim, imala bih dojam da je upravo stigao sa sijela gdje je plesao s vilama i svirao im na njemu toliko dragim dudama, koje su mu poklonile upravo vile zajedno s talentom i ljubavlju prema njima. Bila je to ljubav ne samo prema dudama nego i prema korijenima, podrijetlu, podravskoj biti, pričama i ljudima iz nekih davnih vremena koji se nastavlja-

ju u neprekidnosti trećega tisućljeća...

Rođen prije devedeset godina, posljednjih se godina već rijetko penjao na njemu toliko dragu pozornicu. A bio je stvoren za nju. Istinski pripovjedač priča. Za života je primio mnoga odličja, tako i naslov „Majstor narodne umjetnosti”, „Počasni građanin Novog Sela”.

Pavo je pronio glas Novoga Sela nadaleko. Rodio se u Novom Selu, u kojem je i živio i umro. Jedinstven majstor duda, gajdi, glazbala koje je obilježilo glazbu podravskih Hrvata tijekom prošlih stoljeća. Kad bi se Pavo Gadani popeo na pozornicu, bilo bi to više od pjesme i svirke. Bila bi to priča o životu i ljudima, Hrvatima uz Dravu, svijetu koji je nestao. Priča o njemu priča je o posljednjem hrvatskom sviraču sviraljki s mijehom (gajda i duda) na panonskim prostorima, o sviranju pet pisnih duda koje su se rabile u podravskom dijelu među Hrvatima s objiju obala Drave. Bać Pavo izradio je više od četrdeset duda, „cucaka” – kako bi mi znao reći veseljak, stolar i povrtlar, dudaš vedra raspoloženja, uvijek spremam za šalu.

Gledajući i slušajući ga, nije bilo teško povjerovati kako je i zašto ljubimac vila, vještica i vragova, koji očarani njegovom pojavi u noći punoga Mjeseca plešu uz dravsku vodu i glas duda.

Vjerujem kako je njegovo umijeće bilo dar bogova. On je bio kao „korijen” (bez kojega nema ni čovjeka ni kuće ni jezika ni naroda ni prošlosti ni znanja ni Majstora...) duboko uronjen u ljubljenu blatu podravsku zemlju.

Svirajte, bać Pavo, u te svoje gajde i u juke brzo trpajte ruke tamo gore na nebeskim prostranstvima. Sa smiješkom pogledavajte rodnu podravsku grudu i nas koji slušamo i cupkamo s Vama.

Branka Pavić Blažetin

Polumaraton od Barča do Virovitice

Već više od tri desetljeća traje suradnja dvaju susjednih pograničnih gradova, Virovitice i Barča, u organizaciji prekograničnog polumaratona koji se svake godine trči naiz-

mjenično: jedne godine sa startom u Virovitici i ciljem u Barču, a sljedeće godine sa startom u Barču i ciljem u Virovitici. Dana 17. rujna održan je jubilarni 30. prekogranični cestovni polumaraton Virovitica – Barč. Organizatori polumaratona bili su Sportska zajednica grada Virovitice, Sportska zajednica Virovitičko-podravske županije i Sportska zajednica grada Barča. U provedbi polumaratona organizatorima su pomogle dvije pogranične policijske uprave: Virovitičko-podravska i Policijska uprava Šomođ. Ovogodišnji polumaraton imao je start u dvorištu Veleučilišta u Virovitici, a nakon kruga po središtu Virovitice trčalo se Ulicom Matije Gupca te se pošlo u smjeru Barča, gdje je cilj bio ispred gradskog bazena. Osim polumaratona koji se trčao od Virovitice do Barča trčala se i mala utrka od 5,8 km, i to od ulaza u Terezino Polje do Barča. Više od 80 sudionika sudjelovalo je na polumaratonu, a njihovo raspoloženje i volju nije pokvario ni kišovit dan.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatski dan u Bojevu

U organizaciji Hrvatske samouprave Bojeva 10. rujna održana je priredba pod nazivom „Hrvatski dan u Bojevu”. Nakon dočeka gostiju u kasnim poslijepodnevnim satima, među kojima je bio i generalni konzul Republike Hrvatske Drago Horvat, slijedio je kulturni program te potom večera i druženje uz glazbu u izvedbi Tibora Gyurokovicsa, Jánosa Kurucza i orkestra „Novi Gradac“. Na Danu je sudjelovao i načelnik Bojeva Csaba Horváth, kazuje nam predsjednica Hrvatske samouprave Bojeva Jolánka Szegény. Na kulturnom programu nastupio je mješoviti pjevački zbor Bojeva i Izvara, gosti iz Novoga Grada te mališani iz Bojeva. Potporu održavanju Dana dali su: Mjesna samouprava Bojeva, Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“, Zajednica podravskih Hrvata.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

**Mirjana Brozovac, Dalma Vlaič,
Zita Heirich, Žofija Horvat i Blaško Taller,
učenici 10. a razreda mohačke Gimnazije
„Károly Kisfaludy”**

Mi smo učenici mohačke gimnazije Károlya Kisfaludyja. Pohađamo 10. a razred i kao drugi strani jezik odabrali smo hrvatski. Već u osnovnoj školi u prvom razredu počeli smo učiti hrvatski jezik jer je našim roditeljima bilo važno da hrvatski ne učimo samo kod kuće nego i u školi. Od prvog sastupa s hrvatskim jezikom u školi prošlo je već skoro deset godina. Sad smo već skoro punoljetni i možemo reći da je cijeli naš život srastao s hrvatskim. Aktivni smo na polju kulture, plešemo i svij-

KAKO I KAD ISPUNITI UPITNIK ZA POPIS STANOVIŠTVA?

Postoji nekoliko načina.

- 1 Samostalno na internetskoj platformi od 1. do 16. listopada 2022.

Na mrežnim stranicama www.nepszamlalas2022.hu s pomoću 12-znamenkastog broja navedena u pozivnom pismu možete pristupiti mrežnoj platformi zatvorenog sustava koja je stvorena za ovu svrhu.

- 2 Uz pomoć popisivača od 17. listopada do 20. studenog 2022.
Oni koji nisu iskoristili mogućnost popunjavanja mrežnog obrasca mogu odgovoriti na pitanja u razgovoru s popisivačem.
- 3 Prijavom kod bilježnika prilikom naknadnog popisa od 21. studenog do 28. studenog 2022.
Oni koji svoju obvezu dostave podataka ne ispunе do 20. studenog 2022. godine mogu to učiniti kod javnog bilježnika naselja u dodatnom roku za popis stanovništva.

2022

ramo u raznim kulturnim društvima i orkestrima u Mohaču jer mislimo da je važno, osim jezika i povjesno-književnih sadržaja koje učimo u školi, i to da čuvamo i njegujemo hrvatsku kulturu, tradicije i običaje. Neki su od nas vjerni katolici i važno je to da se na misama možemo moliti na hrvatskom. A kako možemo doći do toga da sve to što mi radimo i što je nama važno bude dostupno? Naravno, tako da nas ima. A kako se vidi da nas ima? Tako da se na popisu stanovništva izjasnimo kao HRVATI. Mi to još ne možemo, ali na godinu, kad napunimo 18, i mi ćemo se registrirati. Dotle vas, naši Hrvati, molimo da se izjasnite i da naša zajednica bude sve veća sve dok i mi i administrativno ne postanemo članovi ove naše velike hrvatske zajednice.

BPB

Vic tjedna

BROJ 11

Učiteljica prozove Pericu i kaže mu da na ploču napiše broj 11. On stane pred ploču i razmišlja, razmišlja... Učiteljica ga zapita:
„No, pa što je tu tako teško?”,
a Perica odgovori:
„Pa ne znam koju bih jedinicu prvu napisao!“

Zajedničko berbeno veselje Mlinarčana i Pustarčana

Berba grožđa jedan je od najveselijih događaja jeseni koji mnoga hrvatska naselja obilježavaju. Najveća se berbena povorka u Pomurju uvijek organizira u Mlinarcima i Pustari zahvaljujući suradnji hrvatskih samouprava dvaju naselja. Okićene konjske zaprege, traktore i prikolice predvodili su jahačice i jahači pjevajući pjesme kako bi 8. listopada obavijestili mještane da je berba u vinogradima završila, da je mošt u bačvama i da slijedi vrijeme druženja, veselja, i užitaka.

Mnogi Mlinarčani i Pustarčani imaju vinograde u obližnjoj Šandorici. To su manji vinogradi, no mnogim vlasnicima nije najvažnija proizvodnja vina nego to da nakon gužve u svakodnevici i naporna rada mogu otići u svoje podrume, tzv. male vikendice, opustiti se u prirodi, malo „čeprkati” u voćnjaku, prošetati se po šumi ili voziti bicikl. Ima i onih koji se bave pčelarstvom, uzgojem lavande ili drugih biljaka, a i onih koji u svojem podrumu prave sir jer je upravo u podrumu pogodna temperatura za to. Do Šandorice vodi asfaltirana cesta od Mlinarca, pa nije teško doći do nje. Ona je zato pružila dovoljno mjesta za dugu berbenu povorku mnoštva jahača, konjskih zaprega i traktora sve do glavnog mjesto priredbe – vinograda László Preksena.

„Berbenu povorku već tradicionalno organiziramo s pustarskom Hrvatskom samoupravom. Stanovnici dvaju naselja uduvijek su bili jako bliski, a to se vidi i po obiteljima: mnogoput su se sklapali brakovi mladih iz tih dvaju naselja. Ova priredba nje-

ci mjeseta László Preksen (Pustara) i János Kósa (Mlinarci) obratili su se okupljenima i posebno istaknuli važnost njegovanja hrvatskih tradicija te privukli pozornost hrvatske zajednice da ne zaboravi pri popisu stanovništva ispuniti stranicu vezanu uz pripadnost. Za priredbu su se pripremila i djeca iz Dječjeg vrtića Mlinaraca. Odgojiteljice Gabriella Preksen i Zsuzsanna Tárai

Berbena povorka po Mlinarcima

Plesao je cijeli vinograd

Uživanje sa Žigom u pomurskim popevkama

guje tradiciju berbe pomurskoga kraja, kad bi se nakon teških jesenskih radova uвijek zajedno veselilo. Danas se poljoprivredni radovi obavljuju malo drukčije, ne ručno nego raznim strojevima, no berba grožđa u takvim malim vinogradima još je sačuvala staru tradiciju, okuplja se rodbina ili društvo i zajedno poberu grožđe. I nekada nakon berbe kod kleti su se okupljali ljudi oko finih jela, mošta i vina, pjevali su, našla se negdje i harmonika, veselili su se. Današnja berbena povorka i veselje želi vratiti ona vremena. Mnogi su došli na našu priredbu, i stariji i mlađi, čemu se veselimo, a mi smo za njih pripremili lijep hrvatski kulturni program”, rekla je predsjednica Hrvatske samouprave Zsuzsanna Kotnyek. U Šandorici, gdje se odvijao kulturni program, načelni-

uvježbale su s djecom razne berbene igre, pjesmice i plesove u kojima nisu uživala samo djeca nego i njihovi roditelji i stari roditelji. Ženski pjevački zbor „Biseri Pustare” zabavljao je publiku s vinskim pjesmama i koreografijom plesova pripremljenih za ovu prigodu. Plesačice iz Mlinaraca potaknule su publiku da zapleše s njima hrvatske plesove i tako je nastalo veliko berbeno kolo, a zvijezda priredbe bio je međimurski pjevač Mirko Švenda Žiga, koji je zabavljao publiku pomurskim i međimurskim pjesmama koje je i publika pratila s pjevanjem. Berbena povorka ponovno je okupila Hrvate iz pomurskih naselja kako bi se družili i jačali duh i snagu zajedništva hrvatske zajednice.

Beta

Hodočašće Udruge baranjskih Hrvata u hrvatska svetišta

Tridesetak hodočasnika iz više baranjskih naselja početkom rujna posjetilo je hrvatska svetišta u Mariji Bistrici i na Trsatu kod Rijeke. Hodočasnici su se prvo uputili u Mariju Bistrigu, a putem se molila krunica. Nakon razgledavanja svetišta i križnog puta svi smo sudjelovali na svetoj misi nakon koje je mladi svećenik govorio o povijesti svetišta i čudotvorne slike Djevice Marije. Tad su posvećeni i darovi koje smo ponijeli svojim kućama. Sutradan, na blagdan Male Gospe, veći dio dana proveli smo u trsatskom svetištu Majke Božje. Na putu od Selca (gdje nam je bio smještaj) do Trsata molila se krunica na hrvatskom i mađarskom jeziku te su se pjevale marijanske pjesme također na oba jezika. U svetištu prvo smo se popeli na križni put, gdje smo također na hrvatskom i mađarskom molili i pjevali. Na svetoj misi svećenik nas je posebno pozdravio naglasivši nazočnima odakle smo sti-

Na Brijunima

Na putu

od najbolje sačuvanih amfiteatara iz antike koji se i danas koristi. Vidjeli smo i Hram Rome i Augusta, također iz 1. stoljeća, koji je sagrađen na forumu za vrijeme vladavine rimskog cara Augusta. Ovo prekrasno četverodnevno hodočašće ostvareno je uz potporu mađarske Vlade i doprinose samih hodočasnika. Svi smo se vratili svojim kućama s prekrasnim uspomenama i novim saznanjima.

Marijana Balatinac
predsjednica UBH-a

gli u svetište. Nakon svete mise posjetili smo samostan, kapelu zavjetnih darova i kapelu svjeća. Bilo je još vremena i za posjet trsatskoj tvrđi, koja je prekrasno obnovljena. Divili smo se pogledu na more i na grad Rijeku. Poslijepodne bilo je vremena i za kupanje i šetnju. Treći dan našeg hodočašća proveli smo na Brijunima („raju na Zemlji“) te u Puli. Posjetili smo Veli Brijun brodom koji je pošao iz Fažane. Na otoku nas je dočekala stručna vodičica koja nam je, dok smo putovali turističkim vlakom po otoku, pričala o povijesti otoka, o tome kako su u trećem tisućljeću prije Krista na Brijunima već živjeli etnički nepoznati stanovnici koji su se bavili ratarstvom, stočarstvom, lovom i ribolovom. Za vrijeme velike egejske seobe naroda u prvom tisućljeću prije Krista ondje je živjelo ilirsko pleme Histri, po kojima je poslije Istra i dobila ime. Nakon njih došli su Rimljani. Razgledali smo mnoge kulturno-povijesne znamenitosti otoka, pa i ostatke rimske rezidencijalne vile iz 1. stoljeća u zaljevu Verige, Venerin hram, zatim Bizantski kastrum te baziliku sv. Marije iz 5./6. stoljeća. Vidjeli smo i crkvu sv. Germana iz 15. stoljeća, gdje se nalazi izložba s kopijom fresaka i glagoljskih pisanih spomenika. Slikali smo se ispred najstarije masline na otoku, masline koja ima više od 1600 godina. Izložba „Tito na Brionima“ bila je veoma zanimljiva, vidjeli smo dokumente, fotografije, prirodoslovnu zbirku i, naravno, njegov čuveni Cadillac koji su mu darovali emigranti iz Kanade, a koji nikad nije napustio otok. U safari parku sreli smo i pedesetogodišnju slonicu Lanu. Na kraju smo se slikali možda i na najfotografiranoj lokaciji u Nacionalnom parku, u veličanstvenoj aleji pinija. Taj stogodišnji drvorec visok 25 metara ima krošnje u obliku kišobrana. Nakon bogata četverosatnog programa vratili smo se u Fažanu i produžili u Pulu. Grad je najpoznatiji po svojim sačuvanim antičkim rimskim građevinama od kojih smo pogledali najpoznatiju: amfiteatar iz 1. stoljeća, jedan

U Hrvatskom kazalištu Pečuh

14. listopada u 18:00 – Alan Ayckbourn: „Guja u njedrima“ (gostovanje Gradskog kazališta Požega)

19. listopada u 10:00 – Goran Smoljanović: „Kuhari“ (u virovitičkom Kazalištu Virovitica)

22. listopada u 19:00 – Zoltan Egressy: „Krumpir i blitva“ (predstava Pečuškog narodnog kazališta na mađarskom jeziku)

BUDIMPEŠTA – Na koncertu u budimpeštanskoj Glazbenoj kući „Fonó“ 1. listopada nastupila je etnoskupina „Veja“ iz Hrvatske. Taj hrvatski glazbeni sastav kombinira sve glazbene stilove koji se pojavljuju u Istri. Njihova glazba na lako probavljiv način približava tradiciju novim modernim generacijama. Skupina dolazi iz Pazina, a započela je s nastupima 2007. godine. Istarsku narodnu tradicijsku glazbu izvode u modernijim aranžmanima upotrebljavajući razine tradicijske instrumente iz cijelog svijeta: mih, gajde, kaval, violinu, harmoniku, gitaru, bas-gitaru, djembe i cajon, a sve u raznim kombinacijama. Inspiraciju i motivaciju crpe iz glazbe koja je ispunjavala živote njihovih preduka, a nastupaju diljem Hrvatske i svijeta. Debitantski album „Dolina mlinova“ izdali su 2014. godine, a u lipnju 2022. predstavili osebujan album „Škura ura“. Sastav čine vrsni umjetnici Goran Farkaš, Marko Pernić, Ljuban Rajić, Sebastian Demark, Marijan Jelenić i Saša Farkaš.

SALANTA – Nakon hrvatske mise 2. listopada župna zajednica te Hrvatska i mjesna samouprava Salante čestitali su 75. rođendan župniku Ladislavu Ronti.

(Izvor: HSSalante)

poziva • lädt ein
11:00
koncert • Konzert

Ženska klapa Kastav (HR) Muška klapa Kastav (HR)

12:00

Otvorena klapska pomašnica Frühshoppen mit spontanem Gesang
sa zastupnikom partnerskih klapov mit Vertretern von
Ženski vokalni sastav Biseri (HU) Muška klapa Mali grad (SL)
Muška klapa Ravnica (SK) Ženska klapa Rožica (SK)

jilo & pilo • Speisen & Getränke / ulaz besplatan • Eintritt frei

SALANTA – Djelatnice vrtića u Salanti i predsjednik Hrvatske samouprave Salante Silvestar Balić sudjelovali su 3. listopada na proslavi 45. rođendana Dječjeg vrtića „Pinokio“ u Donjem Miholjcu. Vrtići u Salanti i Donjem Miholjcu gaje dugogodišnju suradnju, koja je zbog epidemije oslabljela, ali se nadamo da će ponovno oživjeti u korist djece i čitave zajednice.
(Izvor: HSSalanta)

Narodnosni sajam u Mohaču

U Mohaču je u organizaciji Samouprave grada Mohača 17. rujna održan I. narodnosni sajam. U tom gradu osim Mađara žive i pripadnici brojnih naroda, a u gradu djeluju i četiri narodnosne samouprave. One su se i predstavile s dijelom svoje kulturne tradicije te specifičnom gastronomijom ovoga puta na svojim izložbenim standovima. Hrvati, Romi, Nijemci i Srbi pokazali su kako oni žive danas i kako su živjeli njihovi predci u Mohaču te kako su oblikovali i oblikuju život grada. Dobro raspoloženje nije pokvario ni kišovit dan, organizatori su se potrudili kako bi unatoč tomu za sve posjetitelje sajma dan ostao u lijepoj uspomeni. Izmjerenjivali su se bogati programi, ples i pjesma, a izvođači su se samo redali na pozornici. Dan je započeo svetom misom, a nastavljen je sajmom na glavnom gradskom trgu s etnoredionicama, revijom nošnji, degustacijom hrane i kulturno-umjetničkim programom. Navečer nije izostao ni ulični bal i zabava do kasnih sati.

Ponovno se zažarile katolske krušne peći

Oko osam sati ujutro počeli su se skupljati ljudi koji su odlučili pomoći da što uspješnije provedemo taj dan. To će počelo već postati običaj. Nitko se nije usudio praviti prisnace. Kad ih je naša načelnica sela Nora Trubić Čibi počela praviti, pridružile su joj se tri žene: Livia, Bettina i Hajnika. One su pravile prisnace sa sirom, višnjama, makom i jabukama. Peći su se žarile, a pekao se i kruh, onaj pravi, kao u stara vremena. Oko podneva ljudi su dobili užinu, i to hrenovke, pečene kobasicice i kiseljak. Drugi dio ljudi pripremao je meso za pečenje koje se peklo oko šest sati. Poslije pečenog mesa pekao se prisnac kako bi ljudi i njega kušali. Bilo je svih vrsta pića, svatko je mogao birati što ono što voli i želi. Lijepo smo se skupili, bilo je puno ljudi, ne samo u dvorani nego i vani. Poslije svega bio je bal.

Ovim putem zahvaljujemo mjesnoj samoupravi na jednoj nezaboravnoj večeri.
Guganka

Dragi gosti iz mađarskog Pomurja uveličali svečanu sjednicu kotoripskog Općinskog vijeća

Od uspostave prijateljskih i suradničkih odnosa Općine Kotoriba s naseljima uz lijevu obalu Mure u mađarskom Pomurju nekoliko puta godišnje dolazi do susreta njihovih predstavnika, i to mahom u svečarskim prigodama, kad se u pojedinim mjestima obilježavaju mjesni praznici. Tako je bilo i u petak 16. rujna u Kotoribi, kad je održana svečana sjednica u povodu Dana Kotoribe. Nju su uveličali načelnik Općine Mlinarci János Kósa, načelnica Općine Serdahel Viktória Havasi i načelnik Općine Murakerestur Robert Polgar. S njima je bio načelnik Kotoribe Dario Friščić. On je tom prigodom rekao: „Uvijek su dobrodošli u Kotoribu, zahvaljujem im na lijepim željama u povodu Dana općine i na dolasku na svečanu sjednicu.“

Tekst i snimka: Mladen Grubić

